

1.

Fossil på Gotland

Under Silurtiden för ca 400 miljoner år sedan låg nästan hela Gotland under vatten, nära ekvatorn.

Vilka fossil kan man med lite tur hitta på en gotländsk strand?

1. svampdjur, koraller, trilobiter och tigerräkor
- x. svampdjur, koraller, musslor och trilobiter
2. kantareller, koraller, musslor och trilobiter

Foto: Esko Daniel, SEU

2.

Sveriges vanligaste jordart!

Den vanligaste jordarten i Sverige är morän. Morän kan se ganska olika ut, det är sand, grus och stenar i en salig blandning. Materialet är oftast ganska kantigt.

Vet du hur moränen bildades?

1. Inlandsisen bröt loss sten från berggrunden. Stenen krossades och maldes när isen rörde sig. När isen sedan smälte, blev moränen kvar.
- x. Efter inlandsisen var det så kallt att berggrunden frös sönder. Kvar blev sand och grus.
2. Moränen bildades när Sverige var täckt av ett stort hav. Det är sand, snäckskal och stenar som är kvar efter havet.

Foto: Esko Daniel, SöU

3.

Bandage-mineral

När man brutit ett ben brukar läkaren linda om ett bandage doppat i en blandning av ett mineral och vatten. När bandaget torkar blir det hårt, och håller de onda delarna på plats.

Vilket är mineralet?

- 1) Gips
- x) Kvarts
- 2) Talk

Giotka (Flickr)

4.

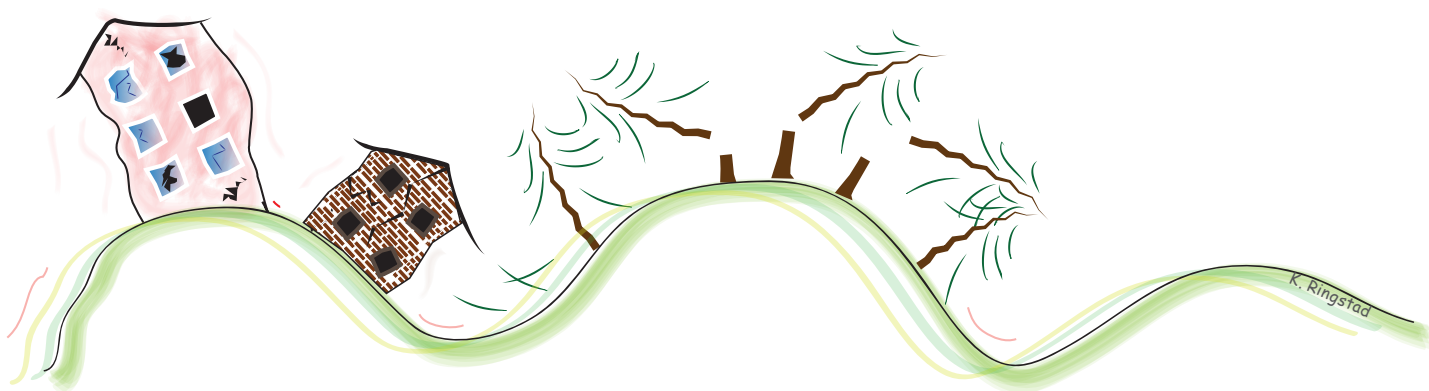

Skala för jordbävningar

När man pratar om hur kraftig en jordbävning är, brukar man använda en särskild skala.

Vet du vad den skalan kallas?
(Enheten på skalan kallas magnitud.)

1. Dur-och mollskalan
- x. Richterskalan
2. Centimeterskalan

5.

Varför dog dinosaurierna ut?

För 65 miljoner år sedan, i slutet av Kritaperioden, dog dinosaurierna och många andra djurgrupper ut väldigt plötsligt.

Vad tror man hände?

1. En jättevulkan i USA fick ett ovanligt stort utbrott. Den slungade ut aska i hela atmosfären så att alla dinosaurier och andra djur blev förgiftade.
- x. De köttätande dinosaurierna åt upp alla växtätarna och dog sedan för att det inte fanns någon mat kvar.
2. En stor meteorit slog ner i havet utanför Mexiko. Nedslaget spred aska i hela atmosfären och det blev mycket kallare på jorden.

6.

Pimpsten - en sten som skiljer sig

Pimpsten bildas av askan från en vulkan.

Vad gör pimpstenen så speciell?

1. Den är självlysande
- x. Den förlorar aldrig värmen från vulkanen.
2. Den flyter i vatten.

7.

Vilket djur kom först?

Jorden är hela 15 miljarder år gammal. Det dröjde dock många, många miljoner år innan det första livet utvecklades.

Kan du placera följande varelser i rätt ordning, från vilket som kom först till vilket som kom senare i Jordens utveckling.

1. Dinosaurier, insekter och sist människor.
- x. Dinosaurier, fiskar och sist katter.
2. Insekter, dinosaurier och sist människor.

8.

Dinofotspår

Man kan hitta fotspår från dinosaurier i Sverige.

Vet du var?

1. Skåne
- x. Kolmården
2. Gotland

9.

Djupa smala dalgångar

På många ställen i världen finns mycket djupa och smala dalgångar. De har oftast bildats genom att rinnande vatten, till exempel en flod eller älv, har grävt sig ned genom berget.

Vad kallas en sådan dalgång?

- 1. kanongång
- x. kanjon
- 2. förkastning

10.

Skilnad mellan granit och gnejs

Granit och gnejs är de två vanligaste bergarterna i Sverige. Men vilket av dessa alternativ är sant?

1. Granit har ett prickigt utseende och gnejs är mer randig
- x. Granit glittrar och gnejs glittrar inte
2. Granit har ett randigt utseende och gnejs är mer prickig

Foto: Andes Damberg, SGU

Mina svar

	I	x	2
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Skriv ditt namn här:

Rätt svar

1. x. Svampdjur, koraller, musslor och trilobiter.
2. 1. Inlandsisen bröt loss sten från berggrunden. Stenen följde med isen, och krossades och maldes när isen rörde sig. När isen sedan smälte, blev moränen kvar.
3. 1. Mineralet gips. (Ofta kallar man ju också bandaget för gips.)
4. x. Richterskalan. (På Richterskalan är magnitud 2 tio gånger mer kraftfull än magnitud 1, och magnitud 3 tio gånger kraftfullare än magnitud 2.)
5. 2. En stor meteorit slog ner i havet utanför Mexiko. Nedslaget spred aska i hela atmosfären och det blev mycket kallare på jorden.
6. 2. Den flyter i vatten. Pimpsten bildas när gasrik lava från en vulkan stelnar mycket hastigt. Då blir stenen full med bubblor, vilket gör att den flyter i vatten.
7. 2. Insekter, dinosaurier och sist människor.
8. 1. I Skåne finns fotspår från dinosaurier bevarade som fossil.
9. x. Kanjon. Grand canyon är exempel på en mycket stor och känd kanjon, men det finns också mindre kanjoner i Sverige.
10. 1. Granit har ett prickigt utseende och gnejs är mer randig.

	1	x	2
1		x	
2	1		
3	1		
4		x	
5			2
6			2
7			2
8	1		
9		x	
10	1		